

**EKSPERYMENT W BIOLOGII - PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA W LICEUM
w roku szkolnym 2018/2019**

nauczyciel: Joanna Gorzejewska

klasa I C

I. Podstawa prawna

System oceniania (SO) przedmiotu uzupełniającego „Eksperyment w biologii” opracowany został na podstawie:

1. Ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn. Dz.U. z 2015, poz. 2156 z późn. zm.).
2. Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z 10 czerwca 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych (Dz.U. z2015, poz. 843).
3. Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz.U. 2012, poz. 977).
4. Statutu Zespołu Szkół Ogólnokształcących Nr 4 w Poznaniu.

II. Warunki pracy na zajęciach eksperyment w biologii

1. Program nauczania

Zajęcia będą odbywać się w oparciu o autorski program nauczania „Z natury dociekliwi” autorstwa Joanny Gorzejewskiej.

2. Zeszyt

Uczeń zobowiązany jest do posiadania zeszytu, jednak nauczyciel nie ingeruje w sposób jego prowadzenia. Uczniowie sporządzają notatki samodzielnie, a ich forma powinna być dostosowana do potrzeb i technik uczenia się danego ucznia.

Uczeń zobowiązany jest do gromadzenia dokumentacji (np. w teczce, segregatorze) przygotowanej przez prowadzącego (instrukcje prowadzenia obserwacji i doświadczeń, karty pracy, itp.).

3. Dodatkowe pomoce

Uczeń zobowiązany jest do posiadania na zajęciach laboratoryjnych odzieży ochronnej (fartuch laboratoryjny) i rękawiczek lateksowych (bądź winylowych, nitylowych lub neoprenowych w przypadku osób uczulonych na lateks).

4. System pracy

- a) system klasowo-lekcyjny (praca zbiorowa, praca w grupach, praca indywidualna),
- b) obserwacja biologiczna,
- c) eksperyment/doświadczenie biologiczne,
- d) projekt.

III. Przedmiotem kontroli i oceny osiągnięć edukacyjnych ucznia są

1. Wiadomości (zapamiętywanie, rozumienie)
2. Umiejętności (zastosowanie wiadomości w sytuacjach typowych i problemowych)
3. Postawy (aktywność, zaangażowanie w proces uczenia się)

IV. Narzędzia pomiaru osiągnięć edukacyjnych uczniów

1. **Sprawdzian** - pisemna forma kontroli wiadomości i umiejętności przeprowadzana po zrealizowaniu teoretycznego wprowadzenia do metodyki obserwacji i eksperymentu biologicznego, trwający godzinę lekcyjną, zapowiedziany z tygodniowym wyprzedzeniem (sprawdzian może zawierać pytania, za które uczeń zdobywa punkty dodatkowe).
2. **Kartkówka** - pisemna forma kontroli obejmująca materiał wyznaczony przez nauczyciela (przygotowanie teoretyczne do zajęć) trwa 5-10 minut, zostaje zapowiedziana na zajęciach poprzedzających; kartkówki przewidziane są na 0-10 pkt.
3. **Sprawozdanie** - uczniowie przygotowują sprawozdania podsumowujące przygotowanie i przebieg poszczególnych obserwacji/doświadczeń; za każde sprawozdanie uczeń otrzymuje 0-5 pkt.
4. **Projekt edukacyjny** - członkowie poszczególnych grup projektowych realizując projekt edukacyjny, dokumentują jego przebieg, a następnie prezentują wyniki/efekty pracy na forum klasy. Praca metodą projektu podlega następującym kryteriom:

Ocena projektu (0-10p)

- zgodność z tematem i zawartość merytoryczna (0-2p)
- dobór narzędzi i metod, oryginalność, wykorzystanie źródeł (0-2p)
- forma prezentacji oraz poprawność, estetyka i staranność jej przygotowania (0-2p)
- stopień przygotowania zespołu i udział wszystkich członków zespołu w prezentacji (0-2p)
- poprawność merytoryczna, językowa, słownictwo specjalistyczne (0-2p)

5. Obserwacja ucznia

- a) praca na zajęciach (przygotowanie do zajęć, praca w grupach) - określona liczba punktów przyjęta w puli okresowej i rocznej,
- b) aktywność - premiowana dodatkowymi punktami.

V. Kryteria oceny

1. Na zajęciach przyjęto punktowy system oceniania.
2. Progi procentowe umożliwiające przeliczenie punktów na ocenę są zgodne ze Statutem Szkoły.
3. Punkty dodatkowe (za aktywność, zadania dodatkowe, udział w konkursach, FNIŚ, Nocy Naukowców itp.) nie są ujęte w puli podstawowej i korzystnie wpływają na sytuację punktową ucznia, podwyższając sumę zdobytych przez niego punktów.

VI. Sposoby informowania uczniów o zasadach i sposobie oceniania

1. Na pierwszej godzinie lekcyjnej uczniowie są zapoznawani z zasadami oceniania i wymaganiami edukacyjnymi realizowanego przedmiotu. Zasady oceniania są publikowane na stronie internetowej szkoły.
2. Nauczyciel omawia osiągnięcia uczniów na lekcji prezentując wyniki prac pisemnych i odpowiednio je komentując.
3. Prace pisemne są udostępniane uczniowi na lekcji, podczas której nauczyciel prezentuje ich wyniki
4. Uczniowie mają wgląd w swoje punkty po zalogowaniu się na odpowiednim koncie e-dziennika *Librus*.

VII. Sposoby informowania rodziców/prawnych opiekunów o zasadach i sposobie oceniania

1. Na pierwszym zebraniu rodzice/prawni opiekunowie są informowani przez wychowawcę klasy o obowiązujących w ramach zajęć zasadach oceniania. Zasady te są publikowane na stronie internetowej szkoły. Na prośbę rodzica/prawnego opiekuna szczegółowych wyjaśnień udziela nauczyciel w ramach spotkań indywidualnych.
2. Pisemne prace uczniów są przechowywane w szkole do końca danego roku szkolnego i są udostępniane jego rodzicom/prawnym opiekunom w sposób ustalony między zainteresowanymi.
3. O punktach informuje się rodziców/prawnych opiekunów uczniów za pośrednictwem e-dziennika *Librus* oraz podczas indywidualnych spotkań z rodzicami.
4. Przynajmniej na tydzień przed klasyfikacyjnym posiedzeniem rady pedagogicznej (okresowym lub rocznym) uczeń i jego rodzice/prawni opiekunowie oraz wychowawca klasy są informowani o zagrożeniu oceną niedostateczną i możliwościami jej poprawy.
5. Ponadto nauczyciel informuje rodziców/prawnych opiekunów o aktualnym stanie rozwoju ucznia i jego postępach w nauce; dostarcza informacji o trudnościach ucznia w nauce i zachowaniu ucznia na lekcjach; dostarcza informacji o jego uzdolnieniach; udziela wskazówek do pracy z uczniem.

VIII. Uczeń o specjalnych potrzebach edukacyjnych

Ocenianie ucznia o specjalnych potrzebach edukacyjnych dostosowane jest do jego indywidualnych możliwości. Uwzględnia ono zalecenia opinii lub orzeczenia PPP, jego zaangażowanie w proces dydaktyczny oraz postępy w nauce.

IX. Kontrakt zawarty między uczniami a nauczycielem, dotyczący sposobu oceniania

1. Sprawdzian

- a) Sprawdzian będzie przeprowadzony po zrealizowaniu teoretycznych podstaw prowadzenia obserwacji i eksperymentów biologicznych.
- b) Sprawdzian zostaje zapowiedziany z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem.
- c) Nie przewiduje się zmiany wyznaczonego terminu sprawdzianu. W wyjątkowych sytuacjach (np. nieobecność nauczyciela) termin sprawdzianu ulega przeniesieniu na najbliższą lekcję, bez konieczności ponownego zapowiadania.

- d) Termin oddania poprawionych i ocenionych prac wynosi 14 dni (termin późniejszy w wyjątkowych sytuacjach, np. ze względu na święta, ferie, nieobecność nauczyciela lub po indywidualnym ustaleniu z klasą).
- e) Uczeń, który opuścił sprawdzian, ma obowiązek przystąpienia do sprawdzianu w terminie wyznaczonym przez nauczyciela. Niedotrzymanie wyznaczonego terminu wiąże się z otrzymaniem 0 pkt.
- f) Uczeń wypełnia sprawdzian długopisem czarnym lub niebieskim. Korzystanie z ołówka i korektora jest niedozwolone.
- g) Uczeń ma możliwość poprawy sprawdzianu, z którego uzyskał <40% punktów możliwych do zdobycia. Poprawa odbywa się poza lekcjami, w terminie wyznaczonym przez nauczyciela.
- h) Niezgłoszenie się ucznia na poprawę w uzgodnionym terminie oznacza brak możliwości uzyskania wyższej oceny z danej partii materiału.

2. Kartkówki

- a) Kartkówki obejmują zagadnienia wskazane przez nauczyciela i są zapowiadane na zajęciach poprzedzających.
- b) Uczeń, który był nieobecny na kartkówce może uzyskać punkty przez napisanie kartkówki lub odpowiedź ustną w ciągu tygodnia (poza lekcjami, na godzinie konsultacyjnej). Nie dotrzymanie wyznaczonego terminu wiąże się z otrzymaniem 0 pkt z danej kartkówki.
- c) Rezygnacja z punktów za kartkówkę nie wiąże się z obniżeniem puli punktów danego ucznia.
- d) Uczeń wypełnia kartkówkę długopisem czarnym lub niebieskim. Korzystanie z ołówka i korektora jest niedozwolone.

3. Sprawozdania

- a) Uczniowie podczas pracy w grupach metodą obserwacji/eksperymentu wypełniają i oddają nauczycielowi sprawozdania podsumowujące przygotowanie i przebieg poszczególnych obserwacji/doświadczeń.
- b) Uczeń, który był nieobecny na zajęciach, na których obowiązywało wypełnienie sprawozdania, może uzyskać punkty przez wykonanie wskazanego przez nauczyciela zadania w wyznaczonym terminie. Niedotrzymanie terminu wiąże się z otrzymaniem 0 pkt.

4. Projekty

- a) Projekty są obowiązkowe i zadawane z odpowiednim wyprzedzeniem, zależnie od wymogów projektu.
- b) Uczniowie wykonują przewidziane w projekcie zadania, konsultują je z nauczycielem i prezentują wyniki swojej pracy na forum klasy.
- c) Brak przygotowania prezentacji projektu w wyznaczonym terminie wiąże się z otrzymaniem 0 pkt za dany projekt, bez możliwości uzyskania punktów w innym terminie i formie.
- d) Uczeń, którego praca była niesamodzielna otrzymuje 0 pkt za dany projekt, bez możliwości uzyskania punktów w innym terminie i formie.
- e) Uczeń, który był nieobecny w terminie prezentacji, ma możliwość uzyskania punktów w sposób i w terminie wyznaczonych przez nauczyciela.

5. Praca na zajęciach

- a) Zajęcia laboratoryjne odbywają się w wyznaczonych przez nauczyciela grupach. Uczniowie nie mogą bez wiedzy i przyzwolenia nauczyciela zmieniać grupy, do której zostali przydzieleni.
- b) Uczniowie współpracują w grupie i dzielą się czynnościami niezbędnymi do wykonania ćwiczenia.
- c) Wszelkie wątpliwości i problemy, których nie udało się rozwiązać w grupie, uczniowie zgłaszają nauczycielowi.
- d) Uczniowie bezwzględnie przestrzegają regulaminu pracowni, zasad BHP obowiązujących podczas wykonywania ćwiczeń oraz instrukcji danego doświadczenia, czy wskazówek nauczyciela.
- e) Ocena pracy na zajęciach odbywa się na podstawie obserwacji prowadzonych przez nauczyciela podczas wykonywania przez uczniów wyznaczonych zadań oraz na podstawie prezentacji ich wyników. Na koniec każdego okresu nauczyciel przydziela poszczególnym uczniom punkty, zależnie od jakości ich pracy, zaangażowania oraz przygotowania do zajęć.

6. Inne ustalenia

- a) Aktywność na zajęciach jest nagradzana plusem. Zebranie 4 plusów powoduje przyznanie 1 punktu dodatkowego.

- b) W uzasadnionych przypadkach nauczyciel może odjąć danemu uczniowi punkty od sumy uzyskanych przez niego punktów w okresie/roku szkolnym (- 1 pkt za każdą sytuację). Sytuacje, w których nauczyciel może odjąć uczniowi punkty, obejmują m.in.:
 - brak zadania domowego, niesamodzielna praca domowa brak wymaganych przyborów lub materiałów w przypadku, gdy uczeń nie zgłosił nieprzygotowania lub wykorzystał wcześniej wszystkie przewidziane nieprzygotowania,
 - brak pracy na zajęciach,
 - łamanie regulaminu pracowni i zasad BHP obowiązujących podczas ćwiczeń,
 - niewywiązywanie się z zadań, które uczeń podjął z własnej inicjatywy.
- c) Zadania dodatkowe na sprawdzianie i kartkówkach (oznaczone ☺) są premiowane dodatkowymi punktami, które mogą podwyższyć ocenę.
- d) W ciągu okresu uczeń może jeden raz zgłosić brak przygotowania do zajęć (w tym brak materiałów i przyborów, które zgodnie z wcześniejszą zapowiedzią nauczyciela będą wykorzystywane podczas pracy na zajęciach).
- e) Uczeń przyłapany na korzystaniu z niedozwolonych form pomocy, podpowiadaniu, rozmowie podczas sprawdzianu/kartkówki otrzymuje 0 pkt bez możliwości poprawy.
- f) W przypadku braku możliwości zrealizowania zaplanowanych kartkówek i zadań w przewidzianym terminie, pula punktów zostanie odpowiednio obniżona, o czym uczniowie zostaną poinformowani ze stosownym wyprzedzeniem.
- g) W przypadku konieczności dodatkowego sprawdzenia wiadomości i umiejętności uczniów, nauczyciel może zwiększyć sumę punktów przewidzianą na kartkówki. W związku z tym okresowa/roczna pula punktów może ulec podwyższeniu, o czym nauczyciel poinformuje uczniów ze stosownym wyprzedzeniem.
- h) W uzasadnionych przypadkach (np. długotrwała choroba) pula punktów dla danego ucznia może zostać zmniejszona i obliczana indywidualnie.

7. Wystawienie oceny okresowej i rocznej

- a) Ocena okresowa oraz roczna zostanie wystawiona na podstawie liczby punktów uzyskanych przez ucznia w ciągu okresu/roku szkolnego i przeliczonych na ocenę wg przyjętych w WSO progów procentowych.
- b) Aby uzyskać pozytywną ocenę końcową uczeń musi zdobyć przynajmniej 40% przewidzianej puli punktów niezależnie w pierwszym i drugim okresie. Jeżeli uczeń spełnia ten warunek, punkty z pierwszego i drugiego okresu są sumowane, a następnie przeliczane według skali procentowej na odpowiednią ocenę.
- c) Uczeń, który w pierwszym okresie uzyskał mniej niż 38 % obowiązującej puli punktów, ma obowiązek przystąpić do zaliczenia (najpóźniej do 31 marca), obejmującego zakres materiału zrealizowanego w pierwszym okresie. Formę i termin zaliczenia ustala nauczyciel. Niezgłoszenie się ucznia w uzgodnionym terminie lub otrzymanie oceny negatywnej oznacza brak możliwości uzyskania pozytywnej oceny rocznej.
- d) **Ocenę celującą** może uzyskać uczeń, który zebrał 98% punktów przewidzianych w puli lub więcej (dzięki aktywności, zadaniom dodatkowym itp.), uzyskał oceny celujące przynajmniej z połowy sprawdzianów, przystępował do większości prac pisemnych w pierwszym terminie, sumiennie wykonywał wszystkie zadania, a także aktywnie uczestniczył w pracy na lekcjach oraz wykazywał się kreatywnością i samodzielnością.

8. Uzyskiwanie oceny okresowej i rocznej wyższej niż przewidywana.

- a) Ocenę wyższą niż wynikająca z sumy punktów zdobytych przez ucznia w ramach puli obowiązkowej, można zdobyć dzięki uzyskaniu odpowiedniej liczby punktów dodatkowych w trakcie trwania okresu/roku szkolnego. Jeżeli suma punktów dodatkowych przekracza liczbę punktów niezbędnych do uzyskania wyższej oceny niż przewidywana, ocena ulega podwyższeniu.
- b) Punkty dodatkowe uczeń może zdobywać dzięki:
 - rozwiązywaniu zadań dodatkowych zamieszczanych na kartkówkach,
 - dodatkowym sprawozdaniom,
 - aktywności na zajęciach,
 - udziałowi w FNiS, Nocy Naukowców itp.

- c) Uczeń, który zdobył wszystkie oceny przewidziane w danym okresie roku szkolnego, przystępował do większości kartkówek w pierwszym terminie, oddał wszystkie sprawozdania i wykazywał się aktywnością, ma dodatkowo możliwość poprawy jednej wybranej kartkówki w każdym okresie roku szkolnego. Poprawa kartkówki odbywa się w terminie wyznaczonym przez nauczyciela.

X. Sposób obliczania puli punktów obowiązkowych:

Okres I:

<i>Sprawdzian</i>	30 pkt.
<i>Kartkówki</i>	20 pkt.
<i>Sprawozdania</i>	15 pkt.
<i>Praca na zajęciach</i>	5 pkt.
Suma	70 pkt.

Okres II:

<i>Kartkówki</i>	65 pkt.
<i>Projekt</i>	10 pkt.
<i>Sprawozdania</i>	50 pkt.
<i>Praca na zajęciach</i>	5 pkt.
Suma	130 pkt.
Pula roczna	200 pkt.